

*Pentru (orice) om, o sperietură zdravă
valorează mai mult decât un sfat bun.*
(Edgar Howe)

Răspunsul e simplu: uneori, da.

Mai greu e răspunsul la întrebarea: **ce fel de „bătaie” e folositoare?**

Pentru o educație cât mai eficientă este nevoie să se folosească toate canalele de comunicație cu elevul – nu numai cele auditiv și vizual. Când restul metodelor pedagogice nu dau rezultatele dorite se poate ajunge și la pedepse corporale, căci „scopul scuză mijloacele”. E vorba de „bătaia” folosită pentru influențarea purtării în scop educativ, nu însă și de măsurile necesare pentru restabilirea ordinii publice sau evitarea accidentelor. Pentru a putea aplica judicios pedepse corporale, cadrele didactice (care acționează *in loco parentis*) trebuie să fie pregătite și fizic corespunzător, deoarece mulți adolescenți au acum dimensiuni și greutatea mai mari decât ale profesorilor!

Fără a refuza oricărui individ sau fiecărei vârste dreptul la o doză rațională de zburdălnicie, de libertate individuală *bine înțeleasă*, este evident că pentru binele general toată lumea e silită să accepte constrângerile uneori neplăcute ale vieții în comunitate. Traiul unui mare număr de oameni înghesuți în orașe necesită – și impune – reguli de purtare foarte diferite de cele valabile în sate, sau în teritoriile semipustii unde viețuiau strămoșii noștri – dar și mulți oameni actuali. Idealul civilizației (și democrației) e găsirea unui echilibru între interesele legitime ale individului (libertatea, plus cele definite de Maslow, vezi #) și constrângerile comunitare dictate de interesele generale (pentru a satisface diverse nevoi logistice, etice etc.). Aceste reguli de conviețuire au rezultat dintr-un proces întins pe mii de ani, de adaptare dureroasă la traiul din primele aglomerații urbane (probabil din Sumer, China sau India) și poartă denumirea de „**cei 7 ani de-acasă**”.

Prin educație omul deprinde: să accepte și să respecte niște reguli privind traiul în comun; să nu-și facă nevoile pe unde apucă; să mănânce cu gura închisă; să nu zbiere oricând are chef; să nu arunce gunoaiile peste tot; să tolereze “diferențele” celorlalți față de părerile sale; să respecte regula “*ce ție nu-ți place, altuia nu face*”. Dar copiii se nasc în continuare tot neștiutori și nevinovați, ca puii de animale, la fel ca acum sute de mii de ani. Cum ar putea fi educați pentru condițiile ne-naturale în care urmează să trăiască? Cu eforturi și răbdare din partea părinților, a educatorului, a societății, dar și cu “bătaie”. La fel se va proceda și cu cei care nu mai sunt copii, dar se comportă ca atare.

Pedeapsa corporală constituie un factor accelerator al însușirii regulilor de conviețuire pentru noii veniți la înghesuiala civilizației moderne. *Cine nu știe de rușine trebuie să știe de frică.*

Indivizii care profită de societate, dar nu participă la efortul general pentru respectul celuilalt, sau la acumularea bunurilor, refuzând integrarea sau echitatea socială – trebuie cumva forțați s-o accepte, să se plieze cerințelor traiului în comun. Pentru ca barbarul, sau copilul, sau profitorul, să se schimbe, e nevoie uneori de bătaie. El nu știe să asculte, nu știe ce e bine, așa că trebuie silit să imite. De aici vine aparenta „răutate” cu care părinții, sau profesorii – tratau copiii, sau începătorii.

“*Vorba dulce mult aduce...*” spune o zicală din popor. Din păcate, nu se prezintă întregul mesaj, care continuă: “... *în relațiile cu oamenii de înțelese*”. Pedeapsa corporală este considerată acuma un eșec pedagogic – dar vinovat de eșec nu este doar

educatorul. Se înșeală cine crede că "vorba dulce" și discuția rațională îi poate convinge să respecte valorile morale ale civilizației noastre și obligațiile impuse de ea, pe copiii și adulții fără cei 7 ani de-acasă, pe adolescenții cu sticla de votcă în mână sau drogul în vene, pe "nebunii și mișei"

" (vezi # 3.1), pe oamenii învățați cu alte norme de purtare, pe bolnavii de TBC ori SIDA care nu-și fac tratamentul gratuit și în felul acesta infectează câte 10 persoane pe an, pe dictatori, pe fanatici, pe violatori sau proxeneți, pe afaceriștii iresponsabili care vor să acopere munții cu cianuri – și exemplele pot continua. Rar cine se schimbă de bună-voie. Omul se împrietenește și cu boala sa, și cu viciul său, și cu averea sa, și cu prostia sa, nu vrea să se schimbe. Iertare – înaintea căinței – asta poate zice și face Dumnezeu, căci El e puternic și nu poate fi „lezat” de vreun nebun.

Deo caritas est.

Dar între noi oamenii, iertarea unui răufăcător care e clar că nu se va căi – e o nebunie.

Adeseori răutatea e bunătate și bunătatea e (poate fi) greșeală, sau poate fi o răutate: lăsând elevul neconstrâns, el nu învață – și va avea de suferit toată viața, adeseori provocând suferințe și celor din jur! De exemplu, japonezii sunt foarte politicoși și foarte atenți cum se comportă cei din jur. Aceasta se datorește faptului că sute de ani populația lor a fost organizată pe grupuri de câte 5 familii, și dacă un singur individ dintr-o familie se purta incorect, sau aducea o ofensă de orice fel seniorului local, toți membrii celor 5 familii erau executați. Cu asemenea stimulent, nu e de mirare că toată lumea avea grije ca nimeni să nu facă vreo prostie: „lecția” respectivă are și azi efecte! Eu îmi aduc și azi aminte de bătaia strașnică pe care am luat-o de la tata pe când aveam vreo 10 ani și mi-am bătut joc de un cocoșat; lecția aia mi-a folosit toată viața!

“Bătaia” e ruptă din Rai – zice o vorbă veche. Cât adevăr! Însuși Iisus a folosit acest mijloc educativ, gonind cu biciul zarafii din Templu... Lumea înțelege greșit ideea pedepsei corporale, din cauza unor întâmplări nefericite cu violență irațională: bătaii date de părinți bețivi, soți nebuni, scandalagii iresponsabili. Pe bună dreptate, e obligatorie apărarea victimelor acestor maltratări de brutele care le chinuie.

Desființarea bătaii în școli e însă o prostie pedagogică cu substrat electoral. Cu toate că pedeapsa corporală tinde să fie interzisă în școlile occidentale, ea continuă să fie legal acceptată în Anglia și în 23 de state din SUA, pentru a menționa doar câteva exemple frapante de țări eficiente.

Dar nu se poate lupta cu „răul” folosind mijloacele și metodele „răului”, chiar dacă ele sunt mai eficiente, pentru că ar însemna să devii tu însuși „rău”. Pentru ca pedeapsa corporală să fie într-adevăr utilă și eficientă (iar nu contra-educativă sau violentă, de o brutalitate irațională), e

3.4. E folositoare "bătaia"?

necesar ca educatorul (părinte, cadru didactic) să acționeze rațional și cu competență, nu să reacționeze instinctual (cu furie etc.). "Educatorul" nu poate fi un nesimțit, care se poartă ca și cum copilul i-ar fi contestat lui statutul de individ *alfa*, ci trebuie să "iubească" victima (ca un bun părinte). "Bătaia" *bună* sau educativă este numai cea aplicată de un om echilibrat, cu scaun la cap, competent, demn, calm - după ce numără încet, în gând, de la 1 până la 10.

Înainte de a aplica o pedeapsă, educatorul va încerca să-l înțeleagă pe vinovat, să afle ce motivație are. Poate că nu e doar căscat sau răuvoitor, ci bolnav, necopt și oricum n-ar fi putut respecta regulile, din motive obiective. Dacă însă vina e evidentă (stabilită conform regulilor bine cunoscute dinainte), pedeapsa se va aplica fără șovăire. Educatorul va explica elevului ce se petrece, ca acesta să înțeleagă și să rețină de ce o încasează. Dacă însă nici „bătaia bună” nu dă rezultatele scontate, nu se va persevera, înseamnă că elevul e bolnav și trebuie tratat altfel (medical etc.).

Bătaia e pentru copii până pe la 14 ani; NU e pentru tineri și adulți (deși musulmanii contrazic cu succes această regulă). Pentru aceștia e nevoie de un alt fel de „bătaie”, necorporală. O pedeapsă poate fi de multe feluri, pentru a corespunde nivelului de înțelegere și capacității fizice a „victimei”: corporală (dată cu palma, bățul etc), critică verbală, închisoare, rușinare prin exemplu personal, bătaie de joc - dar și aplicată indirect, cu mâna altuia. Sau mai subtil, dată de făptaș cu propria mână, sau chiar cu „mâna” lui Dumnezeu – dacă știi s-o provoci (desigur în folosul elevului, nu al tău...). Pe unii îi „bate viața” și astfel se cumintesc; dar până atunci poate să dureze prea mult. Educația caută să deștepte individul, să-l facă bun pentru traiul în comun nu când o da Dumnezeu, ci mai repede. Cea mai grozavă formă de pedeapsă educativă este cea pe care individul ajunge să și-o dea *singur*, preventiv (*asceza* – o precondiție a ridicării spirituale; vezi *Shugyo* # 9.12).

Marea problemă a educatorului e: cum îl faci pe respectivul să se bată singur?

Este mai avantajos să se prevină crizele. Pentru a se ajunge rar la pedepse corporale, elevii vor fi bine informați și avertizați în prealabil asupra unor reguli clare de respectat și a consecințelor încălcării lor. Adeseori greșeala se datorează neștiinței sau neînțelegerii regulilor – vina fiind a educatorului, care nu le-a explicat suficient de bine. Unii înțeleg ușor, dar alții au nevoie de un desen, meditații etc.

Ion a fost încântat când a primit cadou un papagal splendid, dar s-a mai dezumflat când, ajuns acasă, l-

Enervat, Ion țipă la papagal, dar acesta îi răspunde cu vorbe și mai urâte.

Atunci, Ion întoarse foaia: l-a ținut pe întuneric, l-a udat, l-a bătut; dar, degeaba: pasărea nu se sinchise-

Furios și disperat, Ion luă papagalul și-l băgă în frigider. Câteva minute papagalul zbiera, țipă, gemu, da-

Cu gura căscată de uimire, Ion vru să-l întrebe pe papagal ce-l făcuse deodată atât de înțelegător, dar a-

Oamenii (de bună credință) refuză la orice vârstă schimbarea impusă direct, din exterior, ei vor să se schimbe singuri, adică să înțeleagă de ce s-o facă. Pentru aceasta e nevoie de o impunere mai subtilă, de o influențare sau manipulare a minții subiectului și de condiții sau un

3.4. E folositoare "bătaia"?

mediu formativ. Nu e ușor, dar pentru asta s-a inventat pedagogia. Însă NU se poate face nici un fel de educație fără exigență, severitate, eventual și oarecare suferință - adică pedeapsă sau "bătaie", chiar dacă mai subtilă, nu prostească și răuvoitoare.

Profesorul Otani, un mare specialist în Kenjutsu, nemulțumit de progresele mici pe care le făcea fiul său

L-a dus într-o șură mare și goală. A luat un bulgăre de cretă și a desenat o dâră orizontală de jur împrejur

Se zice că o metodă sigură ca să-l faci mai simțitor pe un medic este să fie și el două săptămâni pacient în spitalul în care lucrează. Califul *Harun-al-Rașid* din Bagdadul antic se deghiza din când în când și se amesteca incognito în mulțime, suferind vicisitudinile situației, ca să vadă cum merg treburile în împărăția lui, la fel cum făcea mai târziu și Alexandru Ioan Cuza, ca să prindă cârciumarii cu „ocaua mică”. Ția manageri!

Pe lângă pedepse, educatorul distribuie și recompense. Cheia succesului în munca educativă este un dozaj dibaci al recompenselor și pedepselor (biciul și zăhărelul; ciomagul și morcovul). Pentru succesul educației, laudele (în public) sunt tot atât de valoroase ca și critica (sau bătaia) **fără spectatori**

3.4. E folositoare "bătaia"?

Pe vremuri, filozoful grec *Diogene* umbla cu opaițul aprins ziua în amiaza mare, explicând oricui vroia să-l asculte:

caut un OM (și nu găsea)!

Eu vin și zic: *caut pe cineva care vrea să devină OM*. Îl pot ajuta să-și atingă scopul, învățându-l să se bată singur – cu ajutorul artei marțiale Aikido.

Dacă-ți iubești copilul, bate-l des; dacă-l urăști, dă-i să mănânce mult (proverb japonez). Sau, dă-i bani de buzunar etc.